

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

Із змінами і доповненнями, затвердженими
вченою радою університету протокол № 13
від 23.06.2020 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 180-р від 31.08.2020 р.

Із змінами і доповненнями, затвердженими
вченою радою університету протокол № 13
від 29.06.2021 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 157-р від 29.06.2021 р.

Із змінами і доповненнями, затвердженими
вченою радою університету протокол № 13
від 28.06.2022 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 127-р від 28.06.2022 р.

Б.Б.Буяк

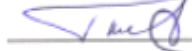
**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»
Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю код 032 назва «Історія та археологія»
галузі знань код 03 назва Гуманітарні науки**

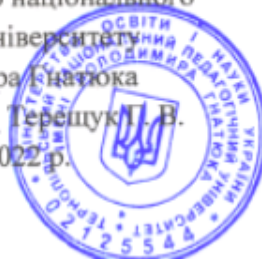
ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	03 Гуманітарні науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	032 Історія та археологія
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	–
ДРУГА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ)	–
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	–
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Третій (освітньо-науковий)
СТУПІНЬ	Доктор філософії (PhD)
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Доктор філософії з історії та археології
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ (за наявності)	–

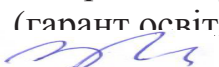
ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної ради
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

 Терещук П. В.
« 15 » червня 2022 р.

РОЗРОБЛЕНО І
РЕКОМЕНДОВАНО
проектною групою
ОНП 032 «Історія та
археологія» Тернопільського
національного педагогічного
університету імені Володимира
Гнатюка

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми)
 Зуляк І.С.

«15» червня 2022 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проєктною групою у складі (змінено та доповнено групою забезпечення у складі):

1. Зуляк Іван Степанович, доктор історичних наук, професор кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка – гарант.
2. Місько Володимир Володимирович, кандидат історичних наук, доцент, декан історичного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
3. Бармак Микола Валентинович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
4. Коріненко Павло Степанович, доктор історичних наук, професор кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
5. Алексієвець Леся Миколаївна, доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
6. Москалюк Микола Миколайович, доктор історичних наук, професор кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
7. Ткач Володимир Михайлович, кандидат історичних наук, директор Тернопільського регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ, організацій.
8. Ягодинська Марина Олександрівна, директорка Тернопільського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини.
9. Ковбаса Василь Михайлович, здобувач вищої освіти третього рівня спеціальності 032 «Історія та археологія».
10. Пирожишин Роман Васильович, здобувач вищої освіти третього рівня спеціальності 032 «Історія та археологія».
11. Гомотюк Оксана Євгенівна, доктор історичних наук, професор кафедри кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, декан соціально-гуманітарного факультету Західноукраїнського національного університету.
12. Криськов Андрій Анатолійович, доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри українознавства і філософії Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя.
13. Полянський Федір Іванович, кандидат історичних наук, доцент, директор Державного архіву Тернопільської області.

Рецензії/відгуки стейкхолдерів (зокрема роботодавців, випускників, органів місцевої влади, інших ЗВО тощо) та зовнішніх рецензентів):

1. Райківський І. Я., доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України і методики викладання історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
2. Корновенко С. В., доктор історичних наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

**1. Профіль освітньої програми «Історія та археологія»
зі спеціальності «Історія та археологія»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, кафедра історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук історичного факультету
Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень</i>
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії (PhD)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 «Історія та археологія»
Спеціалізація (за наявності)	–
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія»
Кваліфікація	доктор філософії з галузі знань «Гуманітарні науки» зі спеціальності «032 Історія та археологія»
Кваліфікація в дипломі	доктор філософії з галузі знань «Гуманітарні науки» зі спеціальності «032 Історія та археологія»
Форма навчання	Денна (вечірня), заочна
Мова(и) викладання	<i>Українська мова.</i>
Цикл/рівень	<i>НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень.</i>
Тип диплому та осяг освітньої програми	<i>Диплом доктора філософії (PhD), одиничний Обсяг ОНП 60 кредитів ЄКТС, термін навчання – чотири роки</i>
Передумови	Наявність ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вищої освіти
Наявність акредитації	<i>Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Україна Сертифікат про акредитацію освітньої програми «Історія та археологія», 032 «Історія та археологія», третій (освітньо-науковий) рівень Сертифікат № 789 від 19.12.2010. Термін дії – до 01.07.2026 р.</i>
Інтернет-адреса постійного розміщення опису	https://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/PhD/history/032_istorija.php

освітньої програми	
2 – Мета освітньо-наукової програми	
<p>Метою ОНП є розвиток загальних та фахових компетентностей задля забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації для здійснення науково-дослідницької, науково-організаційної та практичної діяльності у закладах вищої освіти, а також аналітичної роботи, наукового консультування у сфері історичної науки та охорони культурної спадщини; написання власного дослідження, результати якого мають наукову новизну, практичне значення, з публічним його захистом.</p>	
3 – Характеристика освітньо-наукової програми	
<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)</p>	<p>ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 Гуманітарні науки СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 032 Історія та археологія Об'єкти вивчення: минуле людства, зокрема, України та інших країн, в усіх його проявах; - Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології; Теоретичний зміст предметної галузі: система наукових теорій, концепцій, гіпотез, принципів, категорій, методів, понять, які використовуються в процесі історичного пізнання минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому вимірах. Методи, методика і технології: загальнонаукові і спеціальні наукові методи, які застосовуються під час здійснення історичних та археологічних досліджень, а також методика і технології, які використовуються для вивчення, збереження та використання пам'яток археології, історії і культури. Інструменти та обладнання: спеціалізоване інформаційно-комунікаційне та мультимедійне обладнання; автоматизовані електронні архіви та бібліотечно-інформаційні системи; цифрові інструменти опрацювання текстової та графічної інформації.</p>
<p>Орієнтація освітньо-наукової програми</p>	<p>Освітньо-наукова програма, має прикладну орієнтацію. Передбачає дотримання в освітній діяльності фундаментальних принципів та підходів</p>

	до сучасної вищої освіти: науковості, наступності та безперервності, гуманізму, демократизму, студентоцентрованості, доброчесності, публічності та відкритості, колективної та особистої відповідальності за організацію, хід і результати освітнього процесу
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Підготовка викладача історії та археології в установах, що займаються науковими дослідженням в галузі історії та археології на рівні високих стандартів якості освіти й забезпечення на цій основі їхньої конкурентоспроможності на національному, європейському та світовому ринках праці.</p> <p>Передбачає формування інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей, скерованих на вирішення сучасних завдань.</p> <p>Ключові слова: третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти, доктор філософії PhD, історія, археологія.</p>
Особливості програми	Освітньо-наукова програма передбачає можливість підтримання програми академічної мобільності завдяки дистанційній формі навчання.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Зміст та структура програми дає змогу отримати знання та працевлаштуватись у освітніх закладах, наукових установах, що займаються викладанням та науковими дослідженням в галузі історії та археології.</p> <p>Випускник є придатним для працевлаштування:</p> <p>23 – Викладачі.</p> <p>2310 – Викладачі університетів та закладів вищої освіти.</p> <p>2310.2 – Інші викладачі університетів та закладів вищої освіти.</p> <p>2320 – Викладачі закладів загальної середньої освіти.</p> <p>2431 – Професіонали в галузі архівної справи, зберігання музейних та бібліотечних фондів.</p> <p>2431.1 – Наукові співробітники (архівна справа, музеєзнавство).</p> <p>2431.2 – Архіваріуси та зберігачі в музеях та бібліотеках.</p> <p>2442 – Професіонали в галузі археографії,</p>

	<p>археології, географії, кримінології, палеографії та соціології.</p> <p>2442.1 – Наукові співробітники (археографія, археологія, географія, кримінологія, палеографія, соціологія).</p> <p>2442.2 – Археографи, археологи, географи, кримінологи, палеографи та соціологи.</p> <p>2443 – Професіонали в галузі філософії, історії та політології.</p> <p>2443.1 – Наукові співробітники (філософія, історія, політологія).</p> <p>2443.2 – Історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії, археолог.</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Можливість навчання для здобуття науково ступеня доктора наук – другого наукового ступеня, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.</p>
<p>5 – Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p>Ґрунтується на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення практичної орієнтованості та творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної навчальної і дослідницької роботи з використанням елементів дистанційного навчання, розв’язування прикладних завдань, виконання проектів, виробничих практик, написання магістерського проекту.</p> <p>Форми навчання: аудиторні заняття; самостійна та індивідуальна робота; педагогічна практика; контрольні заходи, атестація.</p> <p>Основні види навчальних занять: лекція, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація. Заняття проводяться в оснащених аудиторіях; на занятті викладач організовує розгляд теоретичних положень навчальної</p>

	<p>дисципліни та формує вміння й навички їх практичного застосування.</p> <p>Основні методи викладання: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, мозковий штурм, експрес-опитування, тести тощо), наочні (демонстрування, спостереження, експеримент), практичні (тренінги, кейси, проекти), методи інтерактивного та інформаційно-комунікаційного, у т. ч. змішаного, оф- та онлайн навчання, побудованих на різних платформах, технічних та програмних засобах.</p> <p>Основні методи навчання: доповідь, дискусія, есе, робота в малих групах, рольові дидактичні ігри, мікрОВикладання, самонавчання.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Основні види внутрішнього контролю:</p> <p>а) плановий поточний, рубіжний (модульний) та підсумковий; б) адміністративний – ректорський контроль та проміжна атестація.</p> <p>Поточний контроль охоплює оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача вищої освіти на окремих аудиторних заняттях та виконання завдань самостійної позааудиторної роботи, тематичний контроль. Модульний контроль здійснюється після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни (модуля) – може проводитися у формі комп'ютерного тестування, виконання письмової контрольної роботи, творчих завдань тощо.</p> <p>Підсумковий контроль включає семестровий контроль та державну атестацію. Застосовуються такі форми семестрового контролю: «семестровий екзамен», «семестровий диференційований залік», «семестровий залік».</p> <p>На етапах підсумкового й модульного оцінювання застосовується сумарне оцінювання, за якого підсумкова або модульна оцінка утворюється як сума балів за всі види поточної навчальної діяльності (лабораторні роботи, розв'язування задач, активність на семінарських заняттях, виконання проєктів, ІНДЗ, проведення залікових уроків, виховних заходів, позаурочної навчальної діяльності під час педагогічної практики тощо).</p> <p>Форми оцінювання: усне опитування, письмові есе, презентації, портфоліо, кейси, тестування,</p>

	<p>контрольні роботи, колоквиуми; презентація наукової роботи; заліки, екзамени; звіти про результати педагогічної та науково-педагогічної практик та їх захист; самооцінювання та взаємооцінювання.</p> <p>Для контрольних оцінних цілей використовуються такі шкали: 100-бальна шкала ЄКТС – 100 балів відповідають 100% сумарної семестрової оцінки з навчальної дисципліни (оцінки за практику тощо); 5-бальна національна шкала – для переведення оцінок зі 100-бальної шкали ЄКТС з екзаменаційних дисциплін та навчальних дисциплін, педагогічної практики, що завершуються диференційованим заліком; дворівнева національна шкала – для переведення оцінок зі 100-бальної шкали ЄКТС із залікових дисциплін.</p> <p>Атестація здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти здійснюється у формі прилюдного захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктор філософії (PhD) з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» зі спеціальності «032 Історія та археологія».</p>
--	---

6 – Програмні компетенції

Інтегральна компетентність	<p>Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у певній галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>

Фахові компетентності (ФК)	<p>ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p>
	<p>ФК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.</p> <p>ФК02. Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.</p> <p>ФК03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.</p> <p>ФК04. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.</p> <p>ФК05. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проекти.</p> <p>ФК06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.</p> <p>ФК07. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.</p> <p>ФК08. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.</p> <p>ФК09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології</p> <p>ФК10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Результати навчання (РН/ПРН) – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти, та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньо-наукової програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.</p> <p>ПРН01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.</p> <p>ПРН02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково - популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються</p>	

питань історії та археології.

ПРН03. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів.

ПРН04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів.

ПРН05. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

ПРН06. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.

ПРН07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН08. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.

ПРН09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Усі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-наукову програму за кваліфікацією відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. У процесі організації навчального процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької /управлінської /інноваційної /творчої роботи та/або роботи за фахом та іноземні лектори.</p> <p>На кафедрі історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук, що є випусковою кафедрою для спеціальності 032 «Історія та археологія» галузі 03 «Гуманітарні науки» працює 14 висококваліфікованих фахівців. Серед них: 7 докторів історичних наук, 7 кандидатів наук (усі за профілем).</p> <p>Усі викладачі освітньо-наукової програми мають діючі профілі в професійних наукових мережах ORCID, ResearcherID, Google Scholar.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення ОНП відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу, зокрема: навчальні корпуси ТНПУ ім. В. Гнатюка з належною соціальною інфраструктурою;</p>

	<p>лекційні аудиторії, оснащені мультимедійною технікою; комп'ютерні класи, профільні навчальні лабораторії. Викладання дисциплін ОНП проводиться в спеціалізованих аудиторіях та кабінетах, комп'ютерному класі. Матеріально-технічне забезпечення дозволяє організувати цілісний і системний освітньо-науковий процес упродовж всього циклу підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) вищої освіти.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Інформаційне забезпечення. На офіційному веб-сайті ТНПУ http://tnpu.edu.ua/ розміщено інформацію історичного факультету щодо змісту та нормативно-методичного забезпечення ОНП; розкладу занять та підсумкової атестації, графіку навчального процесу, модульних та підсумкових контролів, проведення індивідуальних занять, ліквідації академічної заборгованості здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти; каталоги вибіркових дисциплін тощо. Через рубрику «Бібліотека» є доступ до усіх послуг наукової бібліотеки ТНПУ, зокрема до електронного каталогу, репозитарію, наукових видань ТНПУ, фахових видань України, міжнародних науково-метричних баз Scopus та Web of Science тощо.</p> <p>У навчальних корпусах ТНПУ наявні точки бездротового доступу до мережі Інтернет.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення: навчально-методичний комплекс усіх навчальних дисциплін, (робоча програма та силабус навчальної дисципліни; навчальний контент (лекції, тематика та зміст практичних робіт; кейси для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю; тематика індивідуальних завдань, кваліфікаційних робіт; забезпечення навчальними інформаційними джерелами); програми педагогічної та науково-педагогічної практик.</p> <p>Для забезпечення рівного доступу всіх учасників освітнього процесу, незалежно від місця їх проживання та форми навчання, до якісних навчальних та методичних матеріалів, створені електронні навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін (ЕНМКНД), основною складовою яких є електронний освітній ресурс (ЕОР). ЕОР містить електронні навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали, розміщені в локальній мережі університету або мережі Інтернет; засоби інфокомунікацій для інтерактивної взаємодії суб'єктів навчального процесу протягом усього часу вивчення дисципліни. Зберігання, поширення, забезпечення доступу до ЕНМКНД</p>

	здійснюється в ТНПУ ім. В. Гнатюка за допомогою системи управління навчальними ресурсами Moodle
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Можливість у рамках академічного обміну між ТНПУ та ЗВО України (згідно укладених угод з університетами-партнерами) навчатися, стажуватися, проходити практику на базі університету, що приймає здобувачів вищої освіти, з наступним визнанням академічних результатів освітньої та/або освітньо-наукової діяльності в університеті з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС.</p> <p>ТНПУ творчо співпрацює з науково-дослідними установами України, НАН України, підтримує тісні зв'язки із спорідненими навчальними закладами України, країн Європейського Союзу, на основі двосторонніх договорів.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Згідно з угодами ТНПУ про міжнародну кредитну мобільність, зокрема ERASMUS+:</p> <p>Університет Мармара (20.11.2019 р. – 19.11.2024 р.);</p> <p>Шеньянський педагогічний університет (29.11.2018 р. – 28.11.2023 р.),</p> <p>Університет Humanitas (м. Сосновець) (27.11.2018 р. – необмежений);</p> <p>Віденська педагогічна вища школа (27.11.2017 р. – 27.11.2020 р.),</p> <p>Куявсько-Поморська вища школа (м. Бидгощ) (27.10.2014 р. – необмежений);</p> <p>Вища лінгвістична школа у м. Ченстохова (27.10.2014 р. – необмежений);</p> <p>http://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/partners.php</p>

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньо-наукової програми

Шифр	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Форма підсумкового контролю
I. ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ			
ЗАГАЛЬНА ПІДГОТОВКА			
OK31	Організація наукової діяльності	5	залік
OK32	Філософія: історико-філософські та сучасні сміслові параметри знання	6	екзамен
OK33	Академічно і професійно-орієнтоване спілкування (англійською / німецькою / французькою мовою)	8	залік, екзамен

ОКЗ4	Педагогічна антропологія	3	залік
ОКЗ5	Культура української наукової мови	3	залік
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА			
ОКП1	Методика виконання та захисту дисертації	4	екзамен
ОКП2	Джерелознавство та історіографія	4	залік
ОКП3	Грантово-проектна діяльність	4	залік
ПРАКТИКА			
ОКП4	Науково-педагогічна практика	8	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		45	
II. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ			
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА			
ВКП1.1	Цивілізації в історії людства	5	залік
ВКП1.2	Україна-Європа: історико-інтеграційний дискурс		
ВКП1.3	Україна в глобальному світі		
ВКП1.4	Методологія досліджень історії повсякдення		
ВКП1.5	Етнополітична історія України		
ВКП1.6	Усна історія		
ВКП2.1	Національно-культурний рух українців Західної України (друга половина XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.)	5	залік
ВКП2.2	Історія європейсько-атлантичної інтеграції		
ВКП2.3	Роль і місце українського селянства в етносоціальних і державотворчих процесах	5	залік
ВКП2.4	Україна в контексті світової історії		
ВКП2.5	Український суспільно-християнський рух в Галичині (кінець XIX – 30-ті рр. XX ст.)		
ВКП3.1	Актуальні питання східної політики Ватикану кінця XIX – другої половини XX ст.	5	залік
ВКП3.2	Актуальні проблеми економічної історії України і		
ВКП3.3	Проблеми сучасного державотворення в Україні		
ВКП3.4	Україна і українці в геополітичних концепціях		
ВКП3.5	Проблеми етногенезу слов'ян (кін. I тис. до н.е. – сер. I тис. н.е.)		
Загальний обсяг вибірових компонент		15	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		60	

2.2. Структурно-логічна схема компонент освітньо-наукової програми «Історія та археологія»

1 курс		2 курс				3 курс		4 курс	
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр		
	Організація наукової діяльності								
Академічно і професійно орієнтоване спілкування (англійська, німецька, французька мови)	Філософія: історико-філософські та сучасні смислові параметри знання	Педагогічна антропологія							
	Культура української наукової мови								
Методика виконання та захисту дисертації	Джерелознавство та історіографія	Грантово-проектна діяльність							
		Цивілізації в історії людства	Національно-культурний рух українців Західної України (друга половина XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.)	Актуальні питання східної політики Ватикану кінця XIX - другої половини XX ст.					
		Україна-Європа: історико-інтеграційний дискурс	Історія європейсько-атлантичної інтеграції	Актуальні проблеми економічної історії України і світу					
		Україна в глобальному світі	Роль і місце українського селянства в етносоціальних і державотворчих процесах	Проблеми сучасного державотворення в Україні					
		Методологія досліджень історії повсякдення	Україна в контексті світової історії	Україна і українці в геополітичних концепціях					
		Етнополітична історія України	Український суспільно-християнський рух в Галичині (кінець XIX - 30-ті рр. XX ст.)	Проблеми етногенезу слов'ян (кін. I тис. до н.е. – сер. I тис. н.е.)					
		Усна історія							
			Науково-педагогічна практика						
									Попередня експертиза дисертації

Обов'язкові компоненти
Професійна підготовка
Вибіркові компоненти

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану.</p>
<p>Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії</p>	<p>Дисертаційна робота доктора філософії передбачає розв'язання актуальної теоретичної та/або прикладної проблеми в галузі історії та археології і свідчить про здатність пошукувача вести самостійне наукове дослідження, формулювати нові складні ідеї та обґрунтовувати їх.</p> <p>Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертаційна робота має відповідати вимогам, встановленим законодавством.</p>
<p>Вимоги до публічного захисту</p>	<p>Захист дисертаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні спеціалізованої вченої ради. Обов'язковою передумовою допуску до захисту дисертаційної роботи є апробація результатів дослідження та основних висновків на наукових конференціях та їх опублікування у фахових наукових виданнях, у тому числі таких, які входять до наукометричних баз, згідно з вимогами Міністерства освіти та науки України.</p>
<p>Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти</p>	<p>Функціонує система внутрішнього забезпечення якості, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; • здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; • забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів; • забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; • забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; • забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективною системи запобігання та виявлення академічного плагіату. <p>Система забезпечення ЗВО якості освітньої</p>

	<p>діяльності та якості вищої освіти за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.</p> <p>Регулюється положенням про внутрішню систему забезпечення якості в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, протокол № 7 від 23. 02. 2016 р. із змінами і доповненнями, затвердженими вченою радою університету, протокол № 6 від 23. 12. 2019 р., уведеними в дію наказом ректора № 29-р від 29. 01. 2019 р.</p>
<p>Принципи та процедури забезпечення якості освіти</p>	<p>Інформація про якість вищої освіти є відкритою та доступною широкому загалу. Університет формує і вдосконалює вимоги до системи забезпечення якості вищої освіти, орієнтуючись на головні цілі вищої освіти; має прозорий механізм формування, моніторингу і перегляду освітніх, освітньо-наукових програм, які містять конкретні цілі, зорієнтовані на результати навчання та кваліфікації; чіткі правила організації навчання студентів; необхідні ресурси для здійснення освітньої діяльності та підтримки студентів; збирає, аналізує і використовує необхідну інформацію для ефективного управління своєю освітньою діяльністю.</p> <p>Принципи та процедури забезпечення якості освіти передбачені у «Програмі заходів із забезпечення якості освіти у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка», затвердженій вченою радою університету, протокол № 8 від 29. 01. 2019 р., уведеній в дію наказом ректора № 29-р від 29. 01. 2019 р.</p>
<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм</p>	<p>Регулюється положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, протокол № 7 від 23. 02. 2016 р.</p>

Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	Здійснюється двічі на рік у формі атестації та поточного оцінювання наукової діяльності здобувачів освітньо-наукового рівня доктор філософії на випусковій кафедрі.
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	Регулюється положенням про підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково- педагогічних працівників, затвердженим вченою радою університету протокол № 1 від 30. 08. 2019 р., уведеним в дію наказом ректора № 180-р від 02. 09. 2019 р.
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	Кадрове, матеріально-технічне, інформаційне та методичне забезпечення освітнього процесу відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Публічний доступ до інформації про підготовку докторів філософії за освітньо-науковою програмою «Історія та археологія» надається за посиланнями: info@tnpu.edu.ua http://www.tnpu.edu.ua/naukova-robota/aspirantura.php
Запобігання та виявлення академічного плагіату	Запобігання плагіату (компіляції) в освітньому процесі здійснюється шляхом: <ul style="list-style-type: none"> • формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах матеріали; • запровадження курсу лекцій з основ наукового • письма та дослідницької роботи з вивчення вимог до написання письмових робіт та акценту на принципи самостійності роботи над письмовими завданнями різних видів, коректного використання інформації з інших джерел та уникнення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань. <p>Науковими керівниками в обов'язковому порядку на усіх етапах виконання дисертаційних досліджень здійснюється контроль та попередження фактів академічного плагіату.</p> <p>Виявлення фактів плагіату (компіляції) у представлених розділах дисертаційної роботи чи стаття) аспірантів може бути підставою для виключення з аспірантури.</p>

Внутрішнє забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти	<p>Функціонує система внутрішнього забезпечення якості освіти, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; • здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; • забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів; • забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; • забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; • забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективного системи запобігання та виявлення академічного плагіату. <p>Система забезпечення ЗВО якості освітньої діяльності та якості вищої освіти за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.</p> <p>Регулюється Положенням про внутрішню систему забезпечення якості в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка.</p>

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам
освітньо-наукової програми**

	О 31	КО 32	КО 33	КК 4	ЗК 5	ЗО П1	КО П2	КО П3	КО П4	В 1. 1	В 1. 2	В 1. 3	В 1. 4	В 1. 5	В 1. 6	В 2. 1	В 2. 2	В 2. 3	В 2. 4	В 2. 5	В 3. 1	В 3. 2	В 3. 1	В 3. 4	В 3. 5	
З К 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
З К 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
З К 3	+					+				+						+										
З К 4	+									+						+						+				
З К 5	+									+																
З К 6			+							+						+									+	
З К 7	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
З К 8	+					+	+	+	+			+													+	+
З К 9	+					+			+	+						+								+	+	
Ф К 1						+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+				+	+	+	
Ф К 2							+		+	+	+	+	+			+	+	+	+							

ПРН3								+	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ПРН4			+																															
ПРН5	+										+							+																
ПРН6	+										+							+																
ПРН7	+										+							+																
ПРН8	+										+							+												+				
ПРН9																																		
ПРН10	+	+								+																	+				+			
ПРН11	+										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+		
ПРН12			+									+	+																		+		+	
ПРН13	+																	+													+		+	+

6. Нормативна база

6.1. Офіційні документи

1. ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО). URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf.

2. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ceead970-518f-11e7-a5ca-01aa75ed71a1/language-en>; <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>.

3. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО). URL: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf.

4. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО), 2011. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>; <http://uis.unesco.org/en/topic/international-standardclassification-education-isced>.
5. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г), 2013. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standardclassification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-fielddescriptions-2015-en.pdf>.
6. Закон «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
7. Закон «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
8. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>.
9. Національна рамка кваліфікацій. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
10. Перелік галузей знань і спеціальностей, 2015. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
11. Указ Президента України «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції» від 20 квітня 2019 р. № 155/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1552019-26586>.
12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) № 261 від 23 березня 2016 р.
13. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 21 червня 2019 р.).

6.2. Інші рекомендовані джерела

1. Проект ЄС TUNING (прикладні результати навчання, компетентностей). URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu>.
2. Національний глосарій: вища освіта, 2014. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>.
3. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>.
4. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>.

Програма схвалена на засіданні кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Протокол № 10 від «19» травня 2022 р.

Завідувач кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук

Доктор історичних наук, професор М. В. Бармак

Програма затверджена Вченою радою історичного факультету

Протокол № 9 від «02» червня 2022 р.

В.о. голови вченої ради факультету Я.П. Секо

Освітньо-наукова програма рекомендована до впровадження Вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Протокол № 13 від «28» червня 2022 р.

Учений секретар університету

В.Р. Гевко